

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2010/2273(INI)

17.2.2011

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl darbuotojų judumo Europos Sąjungoje skatinimo
(2010/2273(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėjas: Traian Ungureanu

PR_INI

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl darbuotojų judumo Europos Sąjungoje skatinimo (2010/2273(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 21, 45 ir 47 straipsnius ir į Pagrindinių teisių chartijos 15, 21, 29, 34 ir 45 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje¹,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje², į 2008 m. ataskaitą dėl Direktyvos 2004/38/EB taikymo (COM(2008) 0840) ir į 2007 m. lapkričio mėn. ir 2009 balandžio mėn. Tarybos rezoliucijas dėl Direktyvos 2004/38/EB,
- atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo³,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 6 d. Komisijos komunikatą „Judumas – priemonė kurti daugiau ir geresnių darbo vietų. 2007–2010 m. Europos profesinio judumo veiksmų planas“ (COM(2007) 0773),
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 18 d. Komisijos komunikatą „Laisvas darbuotojų judėjimo poveikis plečiantis ES“ (COM(2008) 0765),
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Komisijos komunikatą „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms. Darbo rinkos ir gebėjimų poreikių numatymas ir derinimas“ (COM(2008) 0868),
- atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 13 d. Komisijos komunikatą „Užtikrintas laisvas darbuotojų judėjimas. Teisės ir pagrindiniai pokyčiai“ (COM(2010) 0373),
- atsižvelgdamas į strategiją „Europa 2020“, ypač į jos pavyzdines iniciatyvas „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“ ir „Judus jaunimas“,
- atsižvelgdamas į Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2008 m. lapkričio 27 d. išvadas „Laisvas asmenų judėjimas. Teisės laisvai judėti pažeidimai ir piktnaudžiavimo ja atvejai“,
- atsižvelgdamas į Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos 2009 m. kovo 9 d. išvadas dėl darbo jėgos profesinio ir geografinio judumo ir laisvo darbuotojų judėjimo Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. balandžio 2 d. rezoliuciją dėl problemų ir planų, susijusių su Europos pilietybe⁴,

¹ OL L 257, 1968 10 19, p. 2.

² OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

³ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

⁴ P6_TA(2009) 0204.

- atsižvelgdamas į savo 2008 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl 2007–2010 m. Europos profesinio judumo veiksmų plano¹,
 - atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl vis dar esančių kliūčių judumui vidaus darbo rinkoje nustatymo²,
 - atsižvelgdamas į Komisijos paskesnį dokumentą dėl geresnio Direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje nuostatų perkėlimo ir taikymo gairių (COM(2009) 0313),
 - atsižvelgdamas į preliminarą pranešimą projekto „Lyginamasis Direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje taikymo tyrimas“, kurio paprašė Teisės reikalų komitetas ir kuri pateikė Europos piliečių veiksmų tarnyba (angl. ECAS),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto bei Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A7–00000/2011),
- A. kadangi gyvenimas ir darbas kitoje valstybėje narėje yra viena iš pagrindinių ES teisių, Sutartimis pripažintų pagrindiniu ES pilietybės elementu, vis dėlto iš statistinių duomenų matyti, kad vis dar pernelyg mažai žmonių naudojami šia teise, nors ir imamas konkrečių iniciatyvų darbuotojų judumui remti,
 - B. kadangi dabar tik 2,3 proc. Europos Sąjungos žmonių gyvena kitoje valstybėje narėje nei ta, iš kurios jie kilę, tačiau 17 proc. jų ateityje planuoja dirbti užsienyje, o 48 proc. svarstytų apie galimybę ieškoti darbo kitoje šalyje ar regione, jei būtų atleisti iš darbo,
 - C. kadangi pagal 2008 m. lapkričio 18 d. Komisijos komunikatą judūs darbuotojai iš valstybių, įstojusių į ES 2004 ir 2007 m., turi teigiamą poveikį valstybių narių ekonomikai,
 - D. kadangi valstybės narės, kurios nebuvo pateikusios paraiškų dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su laisvu darbuotojų, kilusių iš valstybių narių, įstojusių į ES 2004 ir 2007 m., nepranešė apie jokių neigiamų padarinių, tačiau ne viena valstybė narė nusprendė toliau taikyti savo darbo rinkos apribojimus Rumunijos ir Bulgarijos piliečiams,
 - E. kadangi, nepaisant ES teisės aktų ir programų, skirtų laisvam darbuotojų judėjimui skatinti, vis dar tebėra kliūčių visiškam šios pagrindinės teisės įgyvendinimui (pvz., socialinės, teisinės ir administracinės kliūtys, nepakankamos, neatitinkančios darbuotojų migrantų poreikių grįžimo politikos priemonės, nepakankamas judumo patirties pripažinimas, sunkumai, susiję su sutuoktinių ar partnerių įsidarbinimu, ilgas diplomų pripažinimo procesas),
 - F. kadangi šios kliūtys ir suvaržymai pažeidžia pagrindinę darbuotojų teisę, dėl jų ES ekonomikos atsigavimo procesas vyksta sudėtingiau, jie gali sukelti žalingų padarinių, pvz., didesnę nelegalaus darbo mastą, šešėlinės ekonomikos plėtrą ir darbuotojų išnaudojimą,

¹ OL C 45 E, 2010 2 23, p. 23.

² OL C 228, 2009 22 9, p. 14.

1. pažymi, kad Komisijos ataskaitoje COM(2008) 0840 pranešama apie nuolatinius valstybių narių daromus Direktyvos 2004/38/EB įgyvendinimo pažeidimus, turinčius įtakos darbuotojų teisei laisvai judėti, be to, dėl šios padėties pateikta daug atskirų skundų, peticijų ir daugiau kaip 40 Parlamento klausimų, o Komisija šiuo klausimu pradėjo penkias pažeidimo tyrimo procedūras dėl netinkamo direktyvos taikymo;
2. palankiai vertina Komisijos komunikatą COM(2010) 0373, kuriame aprašoma ir paaiškinama esama padėtis, susijusi su laisvu darbuotojų judėjimu, tačiau apgailestauja dėl konkrečių priemonių ar sprendimų stokos;
3. ragina Komisiją toliau skatinti darbo jėgos judumą ir pateikti ilgalaikę, visapusę, daugiadalykę judumo strategiją, skirtą visoms esamoms teisinėms, administracinėms ir praktinėms laisvo darbuotojų judėjimo kliūtims panaikinti; prašo nuoseklios, veiksmingos ir skaidrios politikos, kuria būtų reaguojama į darbo rinkos ir ekonomikos tendencijas;

Administracinis supaprastinimas ir teisiniai aspektai

4. atsižvelgdamas į Sutarčių nuostatas ir į galiojančius teisės aktus, primena, kad valstybės narės privalo supaprastinti administracines procedūras, susijusias su darbuotojų laisvo judėjimo teise, kad kuo palankiausiai įgyvendintų šią teisę ir kad būtų išvengta nepateisinamų, nereikalingų ar sudėtingų administracinių procedūrų, suvaržančių galimybę ją pasinaudoti;
5. ragina Komisiją skatinti racionalizuoti administracinę veiklą ir administracinį bendradarbiavimą nacionalinių valdžios institucijų sąveikai užtikrinti;
6. reiškia susirūpinimą dėl nepakankamo dabartinių direktyvų (ypač Direktyvos 2004/38/EB), susijusių su laisvu darbuotojų judėjimu, perkėlimo ir taikymo darbuotojų migrantų šeimos nariams, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, teisės atvykti ir apsigyventi šalyje atžvilgiu, dėl sudėtingų administracinių procedūrų ir papildomų apsigyvenimo dokumentų (darbo leidimų, pakankamų apsigyvenimo sąlygų įrodymų), nesuderinamų su Direktyva 2004/38/EB;
7. ragina Komisiją iki galo išnaudoti savo išskirtines, Sutartimis įtvirtintas teises vykdant nuolatinę ir išsamią Direktyvos 2004/38/EB įgyvendinimo stebėseną, taip pat, jei reikia, naudotis savo teise inicijuoti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš įsipareigojimų nevykdančias valstybes nares;

Sąsajos su kitomis politikos sritimis

8. atkreipia dėmesį į tai, kad darbuotojų laisvo judėjimo teisės negalima atsieti nuo kitų ES teisių ir pagrindinių principų, o Europos socialinio modelio ir teisių, įtvirtintų Europos žmogaus teisių konvencija, atsispindinčių Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, taikymas padės sukurti tinkamų darbo vietų, užtikrins pakankamas darbo sąlygas, socialinį saugumą, vienodą požiūrį, teisę į šeimos gyvenimą ir laisvę teikti paslaugas;
9. mano, kad ES ir valstybių narių teisės aktai turėtų būti susieti taip, kad neliktų kliūčių taikyti laisvo darbuotojų judėjimo teisę ir ja naudotis;
10. mano, kad norint veiksmingai įgyvendinti visas politikos priemones, susijusias su laisvu darbuotojų judėjimu, būtina koordinuoti veiksmus, ypač vidaus rinkos sukūrimo, socialinio saugumo sistemų koordinavimo, papildomų pensijų išmokų, darbuotojų apsaugos, išsilavinimo ir profesinio mokymo, mokesčių (pvz., kad būtų išvengta dvigubo apmokestinimo) ir nediskriminavimo srityse;

11. laikosi požiūrio, kad tinkamos socialinės apsaugos sistemos labai prisideda prie darbuotojų geografinio ir profesinio judumo, o judžių darbuotojų socialinė įtrauktis ir grįžusių darbuotojų socialinė reintegracija privalo būti darbo jėgos judumo politikos dalis;
12. pabrėžia, kad norint veiksmingai įgyvendinti darbuotojų laisvą judėjimą, reikia koordinuotų Europos ir nacionalinių valdžios institucijų veiksmų, siekiant palengvinti ir supaprastinti administracines procedūras, susijusias su klausimais, netiesiogiai susijusiais su šia teise, pvz., transporto priemonių registracijos ir medicininių įrašų perkėlimu, dvigubo apmokestinimo išvengimu, aiškiais pinigų grąžinimo už suteiktas medicinos paslaugas taisyklėmis ir kt.;
13. mano, kad mažosios ir vidutinės įmonės, sukurdamos daugiausia darbo vietų, gali duoti postūmį ekonomikos atsigavimui ir jos plėtrai, todėl dar kartą pažymi, kad reikalingas ES įsipareigojimas remti ir plėtoti mažąsias ir vidutines įmones, ypač taikant su užimtumu susijusias politikos priemones ir vykdant mokymo programas;

Priemonės laisvam judėjimui skatinti

14. ragina valstybes nares panaikinti esamas pereinamojo laikotarpio kliūtis, taikomas 2004 ir 2007 m. į ES įstojusių valstybių narių darbuotojų laisvam judėjimui; laikosi nuomonės, kad šios kliūtys nenaudingos ir taip diskriminuojami Europos piliečiai, todėl ragina visiems Europos Sąjungos piliečiams taikyti pirmumo nuostatą;
15. ragina Komisiją skelbti laisvo asmenų ir darbuotojų judėjimo teigiamus rezultatus ir poveikį priimančiosioms ir kilmės valstybėms narėms bei ES socialinės, ekonominės ir geografinės sanglaudos požiūriu;
16. pritaria Komisijos planui rengti reguliarių, sistemingą ES darbo rinkų ilgalaikės pasiūlos ir paklausos iki 2020 m. vertinimą pagal sektorius, profesijas, kvalifikacijos lygį ir šalis, ir primygtinai siūlo koordinuoti valstybių narių užimtumo ir švietimo politikos priemones, siekiant įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus dėl darbo vietų kūrimo ir išvengti būsimų netiesioginių kliūčių, galinčių kliudyti naudotis laisvo judėjimo teise;
17. ragina visų lygmenų valdžios institucijas remti susijusias politikos priemones ir didinti informuotumą apie judumo galimybes bei jo pranašumus ir pabrėžia Komisijos, kaip koordinatorės, vaidmenį;

Įdarbinimo paslaugos ir informacija darbuotojams

18. pripažįsta ir pabrėžia viešųjų įdarbinimo paslaugų, ypač EURES sistemos ir tinklo, svarbą skatinant darbo jėgos judumą visoje ES, suteikiant informacijos apie esamas darbo vietas, studijų ir profesinio mokymo galimybes, darbo ir gyvenimo sąlygas;
19. yra susirūpinęs dėl EURES patarėjams skirtų lėšų sumažinimo ir ragina palaikyti ilgalaikę strategiją, leisiančią EURES ir jos darbuotojams veiksmingai atlikti savo pareigas;
20. laikosi nuomonės, kad turi būti toliau gerinama ES darbuotojams skirtos informacijos apie naudą, teises ir pareigas, susijusias su darbo jėgos judumu, kokybę; ragina Komisiją koordinuoti savo veiksmus su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir geriau pasinaudoti EURES ir SOLVIT internetiniu problemų sprendimo tinklu;

Igūdžių ir žinių kaupimas siekiant didesnio konkurencingumo

21. mano, kad dėl užfiksuotų neigiamų padarinių, susijusių su ekonomikos krize, konkurencija darbo rinkoje padidėjo, todėl viena iš priemonių susigrąžinti konkurencinį pranašumą yra investuoti į formalųjį ir neformalųjį švietimą, profesinį mokymą, darbo patirties mainus ir koordinuoti veiksmus, siekiant paspartinti darbo jėgos judumo procesus;
22. sveikina Komisiją dėl jos pavyzdinės iniciatyvos „Judus jaunimas“ ir „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkės“, ypač palankiai vertina bandomąjį projektą „Tavo pirmasis EURES darbas“ ir siūlomus veiksmus Europos gebėjimų pasui sukurti;
23. mano, kad įgūdžiai ir žinios skatins darbuotojų judumą, ir prašo Komisiją sudaryti veiksmų planą dėl įgūdžių paklausos ir atlikti vidutinio ir ilgojo laikotarpio ateities darbo vietų vertinimą;
24. laikosi nuomonės, kad dėmesį reiktų kreipti ne vien į jaunus darbuotojus; reikalingos strategijos, skirtos įvairių kategorijų darbuotojų laisvam judėjimui skatinti ir palengvinti, atsižvelgiant į jų konkrečias ypatybes (amžių, lytį, įgūdžius, priklausymą pažeidžiamoms grupėms) ir poreikius;
25. ragina valstybes nares sudaryti savas mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo strategijas atsižvelgiant į darbo rinkų pokyčius ir suteikti perkeliamų įgūdžių, kuriuos galima geografiškai plačiau pritaikyti, bei žinių, jas tinkamai priderinant prie darbo vietų pasiūlos;
26. ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti, kad būtų įmanoma lengviau palyginti mokyklų ir universitetų studijų programas, ir siekti labiau standartizuoti išsilavinimą Europoje;
27. laikosi nuomonės, kad reikalinga veiksmingesnė sąveika tarp programų, skirtų laisvam studentų, profesinio lavinimo mokymo kursą einančių asmenų ir stažuotojų judėjimui skatinti, ir programų, konkrečiai skirtų laisvam darbuotojų judėjimui skatinti;
28. laikosi nuomonės, kad nepakankamas užsienio kalbų mokėjimas (ypač suaugusiųjų atveju) yra rimta kliūtis darbuotojų judumui; ragina valstybes nares aktyviai skatinti užsienio kalbų mokymąsi, o Komisiją ragina toliau dėti pastangas šioje srityje;
29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Ilgai manyta, kad darbo jėgos judėjimas Europos Sąjungoje gali trikdyti pusiausvyrą nacionaliniu lygmeniu dėl galimo darbo jėgos pasiūlos stygiaus, taip pat daryti įtaką kolektyvinėms deryboms ir atlyginimams priimančiose šalyse. Nors „laisvas darbuotojų judėjimas“ Sutartyse pristatomas kaip bendrosios rinkos sukūrimo ir tikrosios europinės tapatybės įtvirtinimo pagrindas, valstybėms narėms buvo suteikta teisė pereinamaisiais laikotarpiais naujų valstybių narių piliečiams taikyti laikinus savo darbo rinkos suvaržymus. Žvelgiant į praeitį, visada nuogaustauta dėl dviejų pagrindinių dalykų: imigrantų, atvykstančių iš skurdesnių šalių į labiau pasiturinčias, gausių srautų ir dėl to, kad priimančiųjų šalių piliečiai gali netekti darbo vietų arba geriausių atvejų jų atlyginimų dydis galėtų sumažėti.

Vis dėlto neseniai atlikti tyrimai parodė, kad šie nuogaustavimai niekada nepasitvirtino, kaip tik priešingai – darbo jėgos migracija turėjo teigiamą poveikį visai Europos Sąjungai. Tokią padėtį galima paaiškinti natūralia darbo paklausos ir pasiūlos atitiktimi, dėl kurios tam tikros valstybės narės gyventojai nepageidavo dirbti kai kurių darbų, o tas darbo vietas užimdavo darbuotojai migrantai. Šiuo atveju pridėtinė vertė bendrai ES gerovei yra akivaizdi, nes valstybėse narėse neužfiksuota laisvų darbo vietų ir produktyvumo smukimo, taip pat nebuvo peržiūrimi atlyginimai darbuotojams, pasirinkusiems savo paslaugas teikti kitoje valstybėje narėje. Galima pasakyti dar daugiau – nelegalios darbo jėgos migracija sumažėjo, nes nebuvo paskatų apeiti įstatymus, taip pat buvo aiškių integracijos į priimančiąsias visuomenes tendencijos ženklų.

Vis dėlto, nors buvo matyti teigiamų darbo jėgos migracijos aspektų, vis dar lieka keli probleminiai klausimai, į kuriuos būtina atsižvelgti kalbant apie laisvą darbuotojų judėjimą. 2008 m. duomenimis, 2,3 proc. ES piliečių (11,3 mln. gyventojų) gyveno kitoje valstybėje narėje nei ta, iš kurios jie kilę, ir buvo dar daugiau tų, kurie šia teise naudojo vienu ar kitu savo gyvenimo etapu. Neseniai atliktas „Eurobarometro“ tyrimas atskleidė, kad 10 proc. apklaustų 27 ES valstybių narių asmenų nurodė anksčiau gyvenę ir dirbę kitoje šalyje, o 17 proc. respondentų ketino ateityje pasinaudoti laisvo judėjimo teise. Tai rodo, kad darbuotojų migracijos srautas nėra ypač didelis, nes norinčiam persikelti dirbti į naują šalį darbuotojui reikia spręsti papildomas problemas. Žiūrint idėmiau – tai problemos, susijusios su kultūros pasikeitimu, prisitaikymu prie naujos kalbinės aplinkos, nutolimu nuo savo šeimos; prie šių dar galima pridėti ir kitas kliūtis, trukdančias visiškai naudotis laisvo judėjimo teise. Šiuo atžvilgiu Europos Komisija paskelbė komunikatą „Užtikrintas laisvas darbuotojų judėjimas. Teisės ir pagrindiniai pokyčiai“, kuriame pateikiamas labai aiškus požiūris į dabartinę padėtį.

Atsižvelgdamas į pastarajame Europos Komisijos komunikate pateiktus duomenis, pranešėjas dėmesį sutelkė į priemones ir strategijas, kurios padėtų pagerinti padėtį ir dar kartą patvirtinti Europos išsipareigojimą stiprinti darbuotojų laisvo judėjimo teisę.

Vienas iš požiūrių, kurį reikia iškelti Europos lygmeniu, yra tas, kad laisvas darbuotojų judėjimas yra piliečių teisė, ir nėra nustatyta, kad naudojantis šia teise darbo rinkose būtų atsiradę neigiamų padarinių. Taigi valstybės narės kartu su vietos ir regioninėmis valdžios institucijomis atlieka lemiamą vaidmenį palengvinant galimybę naudotis šia teise, o galiojantys teisės aktai turi būti įgyvendinti tinkamai ir visapusiškai. Be to, ypač būtina

bendradarbiauti siekiant susieti nacionalinius ir ES teisės aktus, kad būtų užkirstas kelias sudaryti galimas tiesiogines ar netiesiogines kliūtis, ypač tokias, kurios susijusios su diskriminacija dėl pilietybės, atsisakymu suteikti teises šeimos nariams, socialines garantijas, ir kitas kliūtis, kurios darbuotojas neleistų laisvai judėti ieškant darbo ar nuo to sulaikytų.

Pranešime siūlomų veiksmų struktūra pasirinkta taip, kad jais būtų sprendžiamos pagrindinės problemos, išskylančios diskusijose dėl laisvo darbuotojų judėjimo. Kadangi su darbo ir šalies keitimu susijusios problemos sprendžiamos ne vien darbo jėgos politikos priemonių nuostatomis, pirmieji veiksmai turėtų būti tokie: sukurti sąsają su kitomis esamomis politikos priemonėmis ir strategijomis, siekiant supaprastinti darbuotojo atvykimą į priimančiąją valstybę. Tai būtų priemonės, susijusios su vidaus rinkos sukūrimu, socialinio saugumo sistemų koordinavimu, papildomomis pensijų išmokomis, darbuotojų apsauga, švietimu ir profesiniu mokymu, mokesčiais (pvz., kad būtų išvengta dvigubo apmokestinimo) ir nediskriminavimu. Be to, taip pat svarbios su šeimos narių teisėmis susijusios nuostatos ir, tiesiogiai su darbo ieškančiais asmenimis susijusios nuostatos, nes neturint šių teisių gali nelikti paskatų ieškoti darbo kitoje valstybėje narėje.

Antra, akivaizdi būtinybė suderinti darbo jėgos migracijos poveikį su esamomis Europos masto strategijomis, ypač su strategija „Europa 2020“, taip pat sustiprinti mažųjų ir vidutinių įmonių vaidmenį. Sprendžiant šiuos klausimus ypač svarbu įtraukti mažąsias ir vidutines įmones. Jų plėtra leistų pasiūlyti daugiau darbo vietų, o jų dinamiškumas prisidėtų prie ciklinės darbuotojų migracijos, kuri galiausiai suteiktų galimybę atnaujinti įgūdžius mokantis darbo vietoje ar remtis kitų patirtimi, taip pat padėtų palaikyti konkurencingumą, lemiantį geresnę galutinių produktų kokybę.

Esama padėtis ir finansų krizės patirtis atvėrė naujas galimybes atgaivinti ekonominį pajėgumą ir padidinti užimtumo lygį. Todėl laimėjimai, kuriuos užtikrina darbo jėgos judėjimas, yra ypač svarbūs, nes jie leidžia užtikrinti socialinę ir ekonominę sanglaudą, taip pat sudaro sąlygas nuolat dalytis patirtimi, o tai naudinga ir darbdaviams, ir darbuotojams. Kartu galima paminėti, kad darbo vietų kūrimo uždavinį įgyvendinti būtų galima geriau, jei darbo jėgos judumas visiškai veiktų.

Trečia, pranešėjas daug dėmesio skiria informacijos ir žinių svarbai. Bendra tendencija, stebima daugumoje valstybių narių, yra susijusi su nepatenkinama informacija apie teises ir pareigas, kurią piliečiai turėtų žinoti. Darbo jėgos judumą reikia skatinti labiau, o suinteresuotiesiems asmenims informacija turi būti lengvai prieinama. Šiuo atžvilgiu Europos institucijos ir nacionalinės vyriausybės atlieka lemiamą vaidmenį, nes jos turi bendradarbiauti ir vengti informacijos netolydumo atvejų. Kadangi stebimos darbo pobūdžio kitimo tendencijos, būtina skirti deramą dėmesį įgūdžių atnaujinimui ir švietimui. Todėl pranešėjas tvirtai remia tai, kad daugiau dėmesio būtų skiriama visų tipų švietimo programoms siekiant aiškaus tikslo – parengti darbo jėgą, gebančią reaguoti į ateities poreikius ir priimti ateities iššūkius. Šiuo atžvilgiu pabrėžiama būtinybė koordinuoti švietimo politiką ir paspartinti diplomų pripažinimą, siekiant vieningo supratimo, kaip turėtume paruošti dirbančiąją visuomenės dalį rinkos pokyčiams ir konkurencijai joje.

Pagrindinė šio pranešimo žinia yra tokia: kadangi nebuvo užfiksuota jokių neigiamų padarinių, susijusių su darbo jėgos judumu (ypač po 2004 ir 2007 m. integracijos bangos), nėra socialinio ir ekonominio pagrindo toliau taikyti apribojimus įsilieti į naują darbo rinką,

ypač turint omenyje Rumunijos ir Bulgarijos piliečius. Norint pasiekti laukiamą gerovės ir pažangos lygį, nacionalines politikos priemones reikia labiau priderinti prie Europos strategijų. Dar daugiau – pasaulio rinkų ir demografinių pokyčių eroje laisvas darbuotojų judėjimas gali padėti spręsti problemas, susijusias su abiem pusėms naudinga darbo jėgos paklausa ir pasiūla. Norint pasiekti tokį trokštamą tikslą, reikia sutelkti dėmesį į tai, kad būtų įgyvendinami galiojantys teisės aktai ir taikomos atitinkamos taisyklės, taip pat skatinami koordinuoti veiksmai, susiję su diplomų pripažinimu, ateities švietimo sistemų plėtra, kad būtų įmanoma geriau reaguoti į rinkos poreikius ir išlaikyti aukšto lygio įgūdžių konkurencingumą, taip pat užtikrinti kitas teises, kuriomis turi naudotis darbuotojai, kad galėtų gyventi ir dirbti naujoje šalyje. Visos nereikalingos administracinės procedūros, kuriomis gali būti vilkinama galimybė naudotis laisvo judėjimo teise ar neleisti ja naudotis, vertinamos kaip nepateisinamos ir turi būti nedelsiant peržiūrėtos, nes tai yra ekonominiu ar socialiniu požiūriu nepateisinama našta.

Pranešėjas yra įsitikinęs, kad norint geriau suprasti esamą padėtį, taip pat būsimus darbo rinkos pokyčius, reikia dar labiau sustiprinti teigiamai vertintinas Europos Komisijos pastangas skatinti ir remti darbo jėgos judumą, taip pat reikalinga nuodugni analizė, susijusi su pažeidimo nagrinėjimo procedūromis, nukreiptomis prieš išsipareigojimų nevykdančias valstybes nares, su darbo jėgos judumu susijusiomis tendencijomis įgūdžių, sektorių ir geografiniu požiūriu, būtina pateikti ilgalaike, išsamią, daugiadalykę judumo strategiją, skirtą visoms esamoms teisinėms, administracinėms ir praktinėms laisvo darbuotojų judėjimo kliūtims analizuoti ir pašalinti. Net jau dabar yra akivaizdžių ekonominių priežasčių atverti darbo rinką. Pernelyg didelis protekcionizmas darbo jėgos judumo atžvilgiu gali skatinti vis didėjančią valstybių narių atskirtį ir nepasitikėjimą, o tai gali turėti įtakos ES laimėjimams pasaulio arenoje ir mažinti jos konkurencingumą. Dabar tinkamas metas Europos Sąjungos valstybėms narėms dirbti ir augti kartu.